

Cauza C-492/22 PPU**Rezumatul cererii de decizie preliminară întocmit în temeiul articolului 98 alineatul (1) din Regulamentul de procedură al Curții de Justiție****Data depunerii:**

22 iulie 2022

Instanța de trimitere:

Rechtbank Amsterdam (Țările de Jos)

Data deciziei de trimitere:

22 iulie 2022

Apelant:

CJ

Intimat:**Obiectul procedurii principale**

Obiectul litigiului îl constituie menținerea în detenție în Țările de Jos a unei persoane care a fost arestată în acest stat în baza unui mandat european de arestare emis de o instanță poloneză și a cărei extrădare este amânată de procuror deoarece s-a deschis o urmărire penală împotriva sa în Țările de Jos, pentru o altă faptă decât cea prevăzută de mandatul european de arestare, iar persoana căutată nu dorește să renunțe la dreptul său de a fi prezentă în cadrul urmăririi penale din Țările de Jos.

Obiectul și temeiul juridic al cererii de decizie preliminară

Cererea formulată privește, în esență, întrebarea dacă (i) o altă autoritate decât o autoritate judiciară de executare poate decide amânarea predării în cadrul mandatului european de arestare și, (ii) în caz contrar, care sunt împrejurările în care autoritatea judiciară de executare poate decide amânarea predării.

Articolul 267 TFUE

Întrebările preliminare

- „I. Articolul 12 și articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI coroborate cu articolul 6 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se opun ca o persoană căutată, a cărei predare în scopul executării unei pedepse privative de libertate a fost autorizată în mod definitiv, însă a fost amânată „pentru ca aceasta să poată fi urmărită penal în statul membru de executare [...] pentru o altă faptă decât cea prevăzută de mandatul european de arestare”, să fie ținută în detenție pe durata acestei urmăriri penale, pentru executarea aceluși mandat european de arestare?
- II. a. Decizia de a exercita competența de amânare a predării, prevăzută la articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI, este o decizie privind executarea [mandatului european de arestare], care trebuie luată de autoritatea judiciară de executare în temeiul articolului 6 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI coroborat cu considerentul (8) al acestei decizii-cadru?
- b. În caz afirmativ, împrejurarea că această decizie este luată fără intervenția unei autorități judiciare de executare în sensul articolului 6 alineatul (2) din Decizia-cadru 2002/584/JAI are drept consecință faptul că o persoană căutată nu mai poate fi ținută în detenție în vederea executării mandatului european de arestare emis împotriva sa?
- III. a. Articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru 2002/584/JAI coroborat cu articolele 47 și 48 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene se opune ca predarea unei persoane căutate să fie amânată în vederea urmăririi penale în statul membru de executare, pentru simplul motiv că, dacă este întrebată acest lucru, persoana căutată nu dorește să renunțe la dreptul său de a fi prezentă în cadrul urmăririi penale?
- b. În caz afirmativ, care sunt factorii pe care autoritatea judiciară de executare trebuie să îi ia în considerare în cadrul deciziei sale de a amâna predarea efectivă?”

Dispozițiile de drept al Uniunii și de drept național invocate

Dreptul Uniunii:

Decizia-cadru 2002/584/JAI a Consiliului din 13 iunie 2002 privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre (JO 2002, L 190, p. 1, Ediție specială, 19/vol. 6, p. 3), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI din 26 februarie 2009 (JO 2009, L 81, p. 24.) (denumită în continuare „Decizia-cadru”), articolul 6 alineatul (2) și articolele 12, 23 și 24.

Decizia-cadru 2008/909/JAI a Consiliului din 27 noiembrie 2008 privind aplicarea principiului recunoașterii reciproce în cazul hotărârilor judecătorești în materie penală care impun pedepse sau măsuri privative de libertate în scopul executării lor în Uniunea Europeană (JO 2008, L 327, p. 27), astfel cum a fost modificată prin Decizia-cadru 2009/299/JAI (denumită în continuare „Decizia-cadru 2008/909/JAI”).

Dreptul neerlandez:

Legea din 29 aprilie 2004 de punere în aplicare a Deciziei-cadru a Consiliului Uniunii Europene privind mandatul european de arestare și procedurile de predare între statele membre ale Uniunii Europene (denumită în continuare „Legea privind predarea”), Monitorul Oficial 2004, 195, astfel cum a fost modificată ulterior, articolul 1 partea introductivă și litera (e), articolul 27 alineatul (2) și articolele 33, 34, 35 și 36.

Prezentare succintă a situației de fapt și a procedurii principale

- 1 La 31 august 2021, o instanță poloneză a emis un mandat european de arestare (denumit în continuare „MEA”) în vederea executării unei pedepse privative de libertate de doi ani, aplicată pentru treisprezece infracțiuni care se încadrează în categoria „jafuri organizate sau armate” menționată la articolul 2 alineatul (2) din Decizia-cadru.
- 2 În vederea executării acestui MEA, persoana căutată a fost arestată la 9 aprilie 2022 în Țările de Jos.
- 3 La 2 iunie 2022, autoritatea judiciară de executare (rechtbank Amsterdam (Tribunalul din Amsterdam, Țările de Jos)) a dispus menținerea în detenție a persoanei căutate. La 16 iunie 2022, ea a autorizat predarea sa în Polonia. Împotriva acestei ultime hotărâri nu sunt deschise căi de atac obișnuite.
- 4 În Țările de Jos, persoana căutată a fost condamnată în primă instanță pentru o altă faptă decât faptele care stau la baza MEA, și anume conducerea unui vehicul fără permis de conducere. Pentru aceasta, judecătorul cantonal din cadrul rechtbank Den Haag (Tribunalul din Haga, Țările de Jos) a condamnat persoana căutată, la 15 decembrie 2021, la plata unei amenzi de 360 EUR și, în subsidiar, la 7 zile de detenție. Persoana căutată a formulat apel împotriva acestei hotărâri. Soluționarea acestui apel este prevăzută pentru 4 octombrie 2022. Hotărârea în apel poate fi atacată cu recurs în casație de către Ministerul Public și de către persoana căutată.
- 5 Dacă și atât timp cât există în Țările de Jos o procedură de urmărire penală aflată în derulare împotriva persoanei căutate, potrivit jurisprudenței constante legate de articolul 34 alineatul (2) partea introductivă și litera (b) și articolul 36 alineatul (1) din Legea privind predarea, rechtbank (Tribunalul) poate prelungi menținerea în detenție a persoanei căutate, la solicitarea procurorului, cu cel mult treizeci de zile, atât timp cât durează urmărirea penală din Țările de Jos, cu condiția ca

procedura de predare să fie efectuată într-un mod suficient de diligent și, prin urmare, durata detenției să nu aibă un caracter excesiv. La 22 iunie 2022, respectiv la 6 iulie 2022, rechtbank (Tribunalul) a prelungit cu treizeci de zile, la solicitarea procurorului, menținerea în detenție a persoanei căutate.

- 6 Având în vedere că persoana căutată nu dorește să renunțe la dreptul său de a fi prezentă în cadrul urmăririi penale din Țările de Jos, procurorul intenționează să solicite periodic prelungirea detenției sale, atât timp cât urmărirea penală din Țările de Jos încă este în derulare.
- 7 În această cauză, nu este invocată o altă împrejurare care ar putea conduce la prelungirea detenției, în temeiul articolului 34 alineatul (2) coroborat cu articolul 35 din Legea privind predarea. Prin urmare, cererile de prelungire a detenției înseamnă în mod obligatoriu că procurorul a amânat predarea ca urmare a urmăririi penale din Țările de Jos aflate în curs. El poate decide o astfel de amânare în temeiul Legii privind predarea. Rechtbank (Tribunalul) nu examinează decizia de amânare, deoarece, potrivit legislației naționale, o astfel de decizie este în sarcina procurorului.

Prezentare succintă a motivării trimiterii preliminare

Prima întrebare preliminară

- 8 Cu referire la Hotărârile Curții din 25 ianuarie 2017, Vilkas, (C-640/15, ECLI:EU:C:2017:39, punctul 43) și din 12 februarie 2019, TC, (C-492/18 PPU, ECLI:EU:C:2019:108, punctul 60), Rechtbank (Tribunalul) susține că, deși articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru, spre deosebire de articolul 23 din aceasta, nu conține referințe la (continuarea) detenției, coroborarea articolului 12 și a articolului 24 alineatul (1) din Decizia-cadru și a articolelor 33-36 alineatul (1) din Legea privind predarea oferă un temei juridic clar, previzibil și accesibil pentru menținerea în detenție în caz de amânare a predării, care îndeplinește cerințele prevăzute la articolul 6 din Carta drepturilor fundamentale a Uniunii Europene (denumită în continuare „carta”), situație în care rechtbank (Tribunalul) notează, de asemenea, că verifică o dată la treizeci de zile dacă detenția poate fi sau nu prelungită. Potrivit Rechtbank (Tribunalul), simpla împrejurare că predarea (autorizată în mod definitiv) este amânată nu presupune că procedura de predare nu mai este „*in progress*” și că aceasta din urmă nu este efectuată într-un mod suficient de diligent.
- 9 Întrucât a doua întrebare preliminară derivă din această interpretare, rechtbank (Tribunalul) consideră că este oportun să prezinte Curții această întrebare în mod explicit, sub forma primei întrebări preliminare.

A doua întrebare preliminară

- 10 Deși articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru îi încredințează autorității judiciare de executare competența de a amâna predarea, legislația națională de transpunere presupune faptul că procurorul preia decizia de amânare a predării.
- 11 Cu toate acestea, în Hotărârea sa din 24 noiembrie 2020, Openbaar Ministerie (Fals în înscrisuri) (C-510/19, ECLI:EU:C:2020:953), Curtea a considerat că un procuror neerlandez nu poate fi considerat autoritate judiciară de executare în sensul articolului 6 alineatul (2) din Decizia-cadru (printre altele), deoarece el poate fi supus unor instrucțiuni individuale din partea ministrului justiției și securității neerlandez, ceea ce încă este cazul.
- 12 De asemenea, în Hotărârea sa din 28 aprilie 2022, C și CD (*Obstacole juridice în calea executării unei decizii de predare*), (C-804/21 PPU, ECLI:EU:C:2022:307), Curtea a statuat că aprecierea existenței unui caz de forță majoră, în sensul articolului 23 alineatul (3) din Decizia-cadru, precum și, dacă este cazul, stabilirea unei noi date a predării, constituie decizii cu privire la executarea unui MEA care revin în sarcina autorității judiciare de executare în temeiul articolului 6 alineatul (2) din această decizie, interpretat în lumina considerentului (8) al acesteia.
- 13 Prin urmare, rechtbank (Tribunalul) dorește să se stabilească dacă decizia privind competența de amânare a predării, menționată la articolul 24 alineatul (1) din Decizia-cadru, trebuie luată de autoritatea judiciară de executare, în temeiul articolului 6 alineatul (2) din această decizie coroborat cu considerentul (8) din această Decizie-cadru. Rechtbank (Tribunalul) consideră că o astfel de decizie, la fel ca situația care a condus la hotărârea Curții menționată la punctul anterior, pare într-adevăr să depășească eventualul „sprijin practic și administrativ” care poate fi acordat, în temeiul articolului 7 din Decizia-cadru coroborat cu considerentul (9) din această decizie, unei autorități care nu este o autoritate judiciară de executare. Acesta este obiectul celei de-a doua întrebări preliminare, punctul a).
- 14 În cazul unui răspuns afirmativ la această întrebare, rechtbank (Tribunalul) adresează întrebarea suplimentară dacă împrejurarea că această decizie este luată fără intervenția unei autorități judiciare de executare în sensul articolului 6 alineatul (2) din Decizia-cadru are drept consecință faptul că o persoană căutată nu mai poate fi ținută în detenție în vederea executării MEA emis împotriva sa [a doua întrebare preliminară, punctul b)].

A treia întrebare preliminară

- 15 Dacă a doua întrebare preliminară punctul a) nu primește răspuns negativ, rechtbank (Tribunalul) dorește să se stabilească evaluarea comparativă pe care trebuie să o facă autoritatea judiciară de executare și factorii de care trebuie să țină cont în această evaluare, atunci când analizează dacă predarea se amână pentru ca persoana căutată, a cărei predare a fost definitiv autorizată, să poată fi urmărită penal în statul de executare pentru o altă faptă decât cea prevăzută de MEA.

- 16 În acest context, rechtbank (Tribunalul) menționează în special că practicile curente în ceea ce privește aplicarea articolului 36 alineatul (1) din Legea privind predarea presupun că, în general, procurorul amână predarea atunci când persoana căutată nu dorește să renunțe la dreptul său de a fi prezentă în cadrul urmăririi penale din Țările de Jos. În plus, făcând uz de dreptul său la apel și de dreptul său la recurs în casație, persoana căutată se poate asigura că perioada de amânare a predării trenează timp de mai multe luni, dacă nu chiar ani.
- 17 Prin urmare, din cauza obligației de deducere a fiecărei perioade de privare de libertate pentru executarea MEA, în conformitate cu articolul 26 alineatul (1) din Decizia-cadru, persoana căutată își execută în practică, într-o astfel de situație, (o mare parte din) pedeapsa privativă de libertate în Țările de Jos, deși statul membru emitent nu a văzut niciun motiv pentru aplicarea Deciziei-cadru 2008/909/JAI, iar autoritatea judiciară de executare nu a văzut niciun motiv pentru aplicarea motivului de refuz menționat la articolul 4 punctul 6 din Decizia-cadru.
- 18 Într-adevăr, Țările de Jos au transpus articolul 24 alineatul (2) din Decizia-cadru, astfel încât să poată avea loc predarea condiționată (denumită în legislația neerlandeză „punerea la dispoziție provizorie”), însă în practică Polonia nu cooperează la o predare condiționată atunci când un MEA urmărește executarea unei pedepse privative de libertate. Prin urmare, posibilitatea predării condiționate nu este, în acest caz, o posibilitate reală.
- 19 În mod concret, cu cea de-a treia întrebare preliminară, rechtbank (Tribunalul) dorește să se stabilească dacă considerațiile Curții din Hotărârea din 11 martie 2020, SF (Mandat european de arestare – Garanție de returnare în statul de executare), (C-314/18, ECLI:EU:C:2020:191), în special cele de la punctele 59-61 ale acesteia, se aplică prin analogie și dacă, prin urmare, autoritatea judiciară de executare nu poate amâna predarea pentru simplul motiv că persoana căutată nu renunță la dreptul său de a fi prezentă în cadrul urmăririi penale în statul membru de executare, ci trebuie să verifice de la caz la caz dacă motive concrete referitoare la respectarea dreptului la apărare al persoanei în cauză sau la buna administrare a justiției fac indispensabilă prezența sa în statul membru de executare până când urmărirea penală este finalizată cu o decizie definitivă, ținând cont de mecanismele de cooperare care permit ca persoana în cauză să își exercite drepturile la apărare în cadrul urmăririi penale din statul membru de executare după un transfer în statul membru emitent.

Cerere de examinare potrivit procedurii de urgență

Având în vedere că persoana căutată se află în detenție în vederea predării până la finalizarea unei urmăririi penale în Țările de Jos, rechtbank (Tribunalul) a solicitat examinarea acestei cauze potrivit procedurii de urgență, în conformitate articolul 107 din Regulamentul de procedură.